

EFFEKTRAPPORT 2020

1 AVGRÄNSNINGAR

1.1 ORGANISATION

Eskilstuna Stadsmission är en av tio stadsmissioner i Sverige som ingår i Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner. Vi är en allmännyttig och ideell förening som driver professionellt socialt arbete i Eskilstuna. Genom att bygga lokala nätverk med det offentliga, medlemsförsamlingar, civilsamhället, näringslivet och enskilda privatpersoner skapar vi gemensamma lösningar för sociala utmaningar.

Vi driver social hjälpverksamhet utifrån en kristen och diakonal grundsyn bland ensamma och utslagna, för äldre och sjuka samt verkar för barns och ungdomars vård, utbildning och fostran.

Våra verksamheter i Eskilstuna:

- Dagverksamheten
- Härbärgen
- Matlaget
- Ungdomsguide
- Crossroads
- Personligt ombud
- Bostad först

Sedan 2020 driver vi även dagverksamhet och härbärge i Nyköping.

1.2 AVGRÄNSNINGAR

Inga avgränsningar görs i rapporten.

1.3 TIDSPERIOD

2020-01-01 till 2020-12-31.

2 FÖRÄNDRINGSTEORI

2.1 PROBLEM OCH MÅLGRUPP

De människor som vi möter befinner sig i olika former av utsatthet. De lever i hemlöshet, långvarig arbetslöshet, beroendeproblematik, ekonomisk utsatthet, ensamhet, psykisk ohälsa eller annat socialt utanförskap. Vårt uppdrag som stadsmission är att se, lindra och stötta individer till att förändra sin livssituation.

Människorna som vänder sig till oss är många gånger personer som av olika anledningar hamnat utanför samhällets skyddsnät. Den här gruppen lider av en komplex problematik, ofta missbruk i kombination med psykisk ohälsa, som är svår att erbjuda insatser för en långsiktig och hållbar boendelösning.

Vi måste ständigt utveckla våra verksamheter i takt med den övriga samhällsutvecklingen. I spåren av pandemin har utsattheten ökat bland dem som redan befinner sig i någon form av utsatthet. Det har inneburit ett ökat tryck i samtliga verksamheter samtidigt som restriktionerna och smittspridningen begränsat vår möjlighet att möta vår målgrupp.

2.2 RESURSER

2.2.1 Finansiering

De verksamheter som finns inom Eskilstuna Stadsmission finansieras av ett årligt grundbidrag (2016–2020), varav hälften kommer ifrån vår huvudman Svenska kyrkan/Eskilstuna pastorat och andra hälften kommer från Eskilstuna kommun. Detta grundbidrag ges för att vi ska erbjuda stadsmissionär basverksamhet i Eskilstuna för människor i hemlöshet, med samsjuklighetsproblematik och utsatta människor som vistas i Eskilstuna men ej omfattas av det svenska välfärdssystemet.

Övrig finansiering är insamlade medel från näringslivet och privatpersoner.

2.2.2 Medarbetare

Eskilstuna Stadsmission leds av en styrelse som består av nio personer. För närvarande finns det en insamlingskommitté som är beslutat av styrelsen. Insamlingskommittén har en tydlig uppdragsbeskrivning att samla in pengar till organisationen och att arbeta långsiktigt för att involvera näringslivet och olika samarbetspartner.

Antalet anställda var under 2020 totalt 23 personer, varav fyra personer, inklusive direktor, arbetade med strategisk utveckling och administrativa frågor inom kommunikation, insamling, verksamhetsutveckling och övergripande ansvar för våra verksamheter.

Under 2020 har vi haft mellan 7–10 aktiva volontärer i våra verksamheter. Det sammanlagda värdet av volontärer som kompletterar bemanningen i våra sociala verksamheter motsvarar ungefär 250 000 kronor per år.

2.2.3 Övriga resurser

En del resurser är resultat av goda företagsarbeten, så som funktionellt matsvinn från livsmedelsbutiker. Vi är även sponsrade med två elbilar – en skåpbil för hämtning av mat hos butikerna samt en bil för fältarbete.

2.2.4 Rapportera resurser

Totala verksamhetskostnader för 2020 var 19,1 miljoner år.

DAGVERKSAMHETEN

I januari 2019 startade vi Dagverksamheten, en öppen och central mötesplats för människor i hemlöshet, långvarig arbetslöshet, beroendeproblematik, ensamhet, psykisk ohälsa eller annat socialt utanförskap. Här formas innehållet utifrån de behov och det stöd som utsatta målgrupper själva ger uttryck för. Dagverksamheten ligger i direkt anslutning till Härbärgets och vårt Personliga ombud och drivs i samverkan med Eskilstuna kommun genom ett så kallat IOP (idéburet offentligt partnerskap).

De **effekter** som verksamheten syftar att uppnå för målgruppen är:

- Ökad delaktighet i samhället
- Ökad egenmakt
- Känsla av mening och sammanhang
- Förbättrad fysisk och psykisk hälsa
- Minskat utanförskap

Prestation

Sedan uppstart har Dagverksamheten haft öppet alla vardagar kl 8-16 och är bemannat med två personal. Verksamheten finns i direkt anslutning till Härbärgets och stadsmissionens personliga ombud. Personalen erbjuder en välkomnande gemenskap, stöd och hjälp med akuta basbehov, stöd och lotsning vidare utifrån behov, allt efter målgruppens önskemål. I verksamheten erbjuds målgruppen grötfrukost och kaffe utan kostnad samt möjlighet att köpa sopplunch och smörgåsar till självkostnadspris.

Utifrån begränsat antal (max 8 st/tillfälle) i dagverksamheten blev personalen tvungna att neka besökare. Av samma anledning minskade vi även antalet volontärer och personer som genomförde samhällstjänst i våra verksamheter. Personalen har använd all kreativitet för att finna nya vägar till att tillgodose besökarnas behov av mat och värme. Under hösten startade vi upp fältarbete för att nå ut till våra målgrupper utanför våra verksamheter. Med ryggsäckar laddade med kaffe, smörgåsar, hygienartiklar och liknande rörde vi oss runt Eskilstuna centrum för att finnas tillgängliga för flera och erbjuda vårt stöd.

Stadsmissionshälsan, i samverkan med Asyl- och migranthälsan, är en del av det stöd och den service som vi erbjuder gästerna på Dagverksamheten. Under normala omständigheter kommer en sjuksköterska varje onsdag för att ta emot drop in-besök men på grund av rådande pandemi har insatsen ställts in i perioder.

HÄRBÄRGET

Med totalt tio sovplatser (åtta för män och två för kvinnor) är stadsmissionens härbärge det enda akutboendet i kommunen för dem som saknar en trygg plats för natten. Här erbjuds en tillfällig sovplats, möjlighet till dusch samt ombyte och tvätt av kläder. På Härbärgets finns inget absolut krav på nykterhet eller drogfrihet, men alla gäster behöver vara självgående och följa överenskomna regler för allas trygghet och säkerhet.

De **effekter** som verksamheten syftar att uppnå för målgruppen är:

- Ökad chans till överlevnad (värme, mat och tillsyn)
- Ökad motivation/ hopp om förändring av livssituation
- Snabbare kontakt med myndigheter för den enskilde
- Ökad känsla av egenmakt
- Delaktighet i en trygg gemenskap (inkluderande)

Prestation

Härbärgets erbjuder en varm sovplats, möjlighet till dusch och tvätt, klädombyte och kvällsmat. Här ska våra gäster kunna känna sig trygga, landa och återhämta sig för att orka ta de nödvändiga steg som krävs för att hitta en hållbar väg ut ur hemlöshet. Halva bemanningen på härbärgets består av volontärer – allt ifrån studenter till pensionärer som ger av sin tid och sitt engagemang genom att hjälpa till att servera middag och erbjuda avkopplande umgänge med sällskapsspel, fika och samtal.

Härbärgets verksamhet och arbetsmetod handlar om att bygga och bibehålla tydliga och stödjande strukturer, förutsägbarhet och respektfullt bemötande för att skapa trygghet och möjlighet till personligt växande för alla.

Det finns från Härbärgets krav för återkommande gäster gällande delaktighet i planering för att få stöd och hjälp vidare ut ur sin akuta hemlöshet, med målet att finna ett mer stadigvarande boende och bättre livskvalitet. Likaså finns det tydliga regler och rutiner för avstängning vid införsel av alkohol/narkotika/vapen, eller förekomst av hot och våld. Regelbundna uppföljningar sker med återkommande nattgäster och stöd erbjuds för att upprätta individuella handlingsplaner med stöd av antingen Personligt Ombud eller personal i den öppna Dagverksamheten.

Under 2020 hade Härbärgets 1 646 övernattnings, att jämföra med föregående år 2019 då Härbärgets hade totalt 1 907 övernattnings. En minskning med totalt 261 övernattnings/år. Påtaglig nedgång skedde under november och december månad. Detta kan delvis bero på den andra vågen av pandemin som intensifierades under den här perioden, vilket innebar ytterligare restriktioner kring maxantal personer som kunde vistas samtidigt i Härbärgets. Minskningen beror även på det nystartade Bostad först, ett samarbete mellan Eskilstuna kommun och Eskilstuna Stadsmission som med en beprövad metod bidrar till att minska hemlöshet genom att erbjuda hyresrätter.

MATLAGET

Personer som lever i långvarig ekonomisk utsatthet kan ansöka om medlemskap i Matlaget och få hjälp med matstöd under ett år. Matstödet består av funktionellt matsvinn (kort datum, felmärkning, skadade förpackningar) från de nio livsmedelsbutiker som stadsmissionen samarbetar med. Förutom matstöd erbjuder verksamheten andra insatser för att underlätta vardagen för medlemmarna, som exempelvis caféträffar.

De **effekter** som verksamheten syftar att uppnå för målgruppen är:

- Förbättrad ekonomi
- Förbättrat fysiskt mående
- Förbättrat psykiskt mående
- Ökad motivation till förändring av livssituation
- Ökad känsla av egenmakt

Prestation

Matlaget är en verksamhet riktad till personer som lever i långvarig ekonomisk utsatthet. I Matlaget redistribuerades 69 ton funktionellt matsvinn under 2020, detta delades ut i form av: 8105 matkassar till medlemshushåll, 286 akutkassar, 134 matkassar till andra ideella aktörer, 316 akutmatlådor och 1400 kg till förädling i våra andra sociala verksamheter.

Under 2020 har antalet medlemshushåll, likväl som mängden redistribuerat funktionellt matsvinn ökat succesivt. Vid årets slut hade Matlaget 100 medlemshushåll, varav nära hälften var barnfamiljer.

Via Matlaget får medlemmarna tips hur de kan planera inköp, veckohandla, anpassa inköp efter det som finns i matkassen. Det är ett sätt att jobba motiverande och stödjande för att stärka ekonomisk medvetenhet för att uppnå en mer balanserad vardagsekonomi. Vid såväl ansökan om medlemskap, uppföljande samtal likväl som vid de regelbundna veckohämtningarna av matstöd i Matlaget erbjuds möjligheten att prata om livet i stort och det framkommer ofta många andra behov av stöd och hjälp, förutom ekonomi. I dessa fall hjälper personalen till att lotsa vidare till olika stödinsatser som finns att tillgå, ibland internt via exempelvis Personligt Ombud och ibland externt där kompetens och rätt matchad hjälp finns att tillgå.

På grund av pandemin genomfördes inga aktiviteter, som till exempel caféträffar, simskola eller kollo. Däremot genomfördes en utdelning av julklappar till barnfamiljer inför jullovet och extra utdelning av julmat.

UNGDOMSGUIDE

Ungdomsguide startade i april 2019 som stadsmissionens första helt gåvofinansierade verksamhet för att stötta ungdomar i utsatthet och utanförskap. Våra ungdomsguider erbjuder hjälp och stöd i den miljö som ungdomarna befinner sig i och bygger relationer utifrån förtroende och tillit för att de ska hitta vägar tillbaka till samhället igen. Målet är att hjälpa ungdomar innan de fastnar i destruktiva mönster, kriminalitet eller socialt utanförskap.

De **effekter** som verksamheten Ungdomsguide syftar att uppnå för målgruppen är:

- Ökad motivation/ hopp om förändring av livssituation
- Förbättrat fysisk och psykiskt mående
- Ökad egenmakt
- Ökad delaktighet i samhället
- Ökad livskvalitet

Prestation

Ungdomsguide jobbar på uppdrag av den enskilde genom att:

- Ge information, råd och stöd
- Stötta i kontakter med skola, föräldrar, myndigheter och övriga sociala nätverk
- Hjälpa till att få insatser samordnade
- Ge stöd för att tillgå utbildning, vård, stöd, service, rehabilitering och sysselsättning
- Erbjudna forum och stöd för att synliggöra den enskildes röst och behov

Genom ett kontinuerligt och riktat arbete har Ungdomsguide knutit kontakt med flertalet ungdomar trots att pandemin haft konsekvenser på bland annat skolgång. Att upprätta ett formellt uppdrag/ärende med olika tillhörande mål tillsammans med de ungdomar Ungdomsguide möter är ett tålamodsprövande arbete som kräver engagemang och tid. Det är generellt svårare att etablera kontakt med tjejer, de flesta kontakter som har skapats är via skolor.

Bland äldre ungdomar finns en större benägenhet att på egen hand ta kontakt och be om hjälp från Ungdomsguide. Vid 2020 års slut hade Ungdomsguide 18 formella, öppna och pågående uppdrag (16 killar, 2 tjejer). Inga påbörjade uppdrag avslutades under året. 23 olika myndighetskontakter initierades av Ungdomsguide som en följd av dessa uppdrag. Bland de upprättade uppdragen har behoven varit störst gällande ekonomi, arbete och utbildning.

CROSSROADS OCH PENTRU TINE

Crossroads är en öppen dagverksamhet för utsatta EU-medborgare. Verksamhetens främsta fokus är att möta de basbehov vi ser: dusch, tvätt, klädbyte och erbjuda något varmt att äta. En viktig del är att träna språk för att kunna samtala om och dela information om hur samhället fungerar. Under 2019 kompletterades Crossroads med specialprojektet Pentru Tine.

Pentru Tine är ett tvåårigt projekt som startade 1 mars 2019 i samarbete med flera stadsmissioner i Sverige. Projektet är styrt och finansierat av EFS-rådet och riktar sig till icke ekonomiskt aktiva personer som vistas tillfälligt i Sverige, med särskilt fokus på kvinnor, personer med funktionsvariationer och offer för människohandel.

De effekter som verksamheten syftar att uppnå för målgruppen är:

- Ökad chans till överlevnad (värme, mat och omsorg)
- Ökad motivation till förändring av livssituation
- Ökad känsla av egenmakt
- Delaktighet i en trygg gemenskap (inkluderande)

Prestation

Under 2020 har Crossroads hållit öppet 73 dagar med sammanlagt 1 118 besök. I snitt har det varit 12 personer/dag i verksamheten. Könsfördelningen har varit relativt jämn fördelat med 621 män och 497 kvinnor.

Under 2020 har öppettiderna för Crossroad varit 08.30-10.00. Projektet FEAD möjliggjorde en starkt finansiering kring arbetet med utsatta EU-medborgare. Under året har vi haft två anställda i verksamheten och projektet som arbetat i Crossroads lokal och ute i uppsökande verksamhet. Vi har fortsatt erbjudit stöd till målgruppen för att täcka elementära basbehov såsom dusch och tvätt.

Det finns en uttryckt frustration hos målgruppen som lett till många diskussioner om alla människors lika värde. Tack vare projektet har Crossroad och FEAD under 2020 kunnat arbeta med uppsökande mot målgruppen, kunnat sprida samhällsinformation, inte minst i samband med pandemin. Vi har haft möjlighet att erbjuda stöd kring kvinnohälsa, jämställdhet och svenska språket. Det är ett stöd som vi sedan tidigare erfarenhet vet underlättar livssituationen och stärker känslan av egenmakt hos målgruppen.

PERSONLIGT OMBUD

Stadsmissionens personliga ombud arbetar tätt med våra verksamheter, i synnerhet Härbärgat, och fokuserar på personer i hemlöshet, som har en psykisk ohälsa och/eller har ett substansberoende. Ett personligt ombud ger stöd i kontakt med olika myndigheter, stöd gällande ekonomi, hjälp att söka bostad samt stöd i kontakt med sjukvården.

De effekter som verksamheten Personligt Ombud syftar att uppnå för målgruppen är:

- Ökad motivation/ hopp om förändring av livssituation
- Förbättrat fysisk och psykiskt mående
- Ökad egenmakt
- Ökad delaktighet i samhället
- Ökad livskvalitet

Prestation

Personligt ombud (PO) jobbar enbart på den enskilde individens uppdrag och ska i sitt uppdrag vara aktivt omvärldsbevakande och bära ett tydligt deltagarperspektiv. Via PO:s arbete inkommer många synpunkter och önskemål från våra målgrupper, som vi använder i utvecklingsarbetet av Stadsmissionens sociala verksamheter. PO har en viktig nätverkande roll, både externt och internt. PO:s nära dialog med våra övriga verksamheter skapar en trygghet för målgruppen och bidrar till ett betydelsefullt mervärde.

PO har under 2020 haft i snitt 17 aktiva ärenden per månad (snitt 15 killar, 2 tjejer) samt ett hundratal kortare råd- och stödkontakter. De övervägande motiven till kontakt med PO under 2020 var behov av att få stöd i kontakt med olika myndigheter, stöd gällande ekonomi, hjälp att söka bostad samt stöd i kontakt med sjukvården.

BOSTAD FÖRST

Verksamheten Bostad först startade hösten 2020 på uppdrag av Eskilstuna kommun. Genom Bostad först får den som lever i hemlöshet möjlighet till en egen bostad. Ett mobilt boendestödsteam erbjuder stöttning utformat efter behov som bygger på att den boende själv är med och skapar sina mål, framtidsplaner och eventuella behandling för missbruk eller psykisk ohälsa. Det ställs inga krav från verksamhetens sida på att personen ska vara fri från alkohol för att behålla hyreskontraktet. Kraven på hyresgästerna inom Bostad först är detsamma som gäller alla andra hyresgäster – att de följer kraven som finns i hyreskontraktet. Modellen bygger på en beprövad metod som redan utgör andra länders strategi för att minska hemlöshet. Verksamheten drivs i samarbete med lokala fastighetsbolag.

Prestation

Under hösten 2020 tillsattes en remissgrupp för att säkerställa lika ingång till Bostad först för alla hyresgäster. Remissgruppen kommer att försätta enligt upprättad rutin under 2021, och består av samordnare från stadsmissionen, handläggare för IFO och handläggare för EKB.

Inför arbetet med förstudien inhämtades kunskap och erfarenhet från Göteborgs stad och Göteborgs Stadsmission som sedan 2013 driver ett projekt enligt Bostad först. Konceptet baseras på internationell forskning som visar på framgång för ett arbetssätt som i första hand utgår från hemlösa personers behov av bostad. I och med förstudien påbörjades skanning av bostadsmarknaden och dess möjligheter till medverkan i projekt Bostad först. Målet var att sluta avtal på 3–5 lägenheter till verksamheten och redan i december hade vi kontrakt på 5 lägenheter.

STADSMISSIONEN I NYKÖPING

I början av 2020 startade Eskilstuna Stadsmission upp dagverksamhet och härbärge i Nyköping. Verksamheterna drivs utifrån samma metod och målsättning som motsvarande verksamheter i Eskilstuna.

Prestation

Under 2020 hade Härbärgat 571 övernattningar, med ett snitt om 2 besökare per natt. Totalt sett har övervägande övernattningar bestått av män – under året har endast 4 kvinnor har sökt sig till oss. Dessa kvinnor har varit återkommande besökare och sammantaget tillbringat 30 nätter i verksamheten.

Inom Dagverksamheten finns möjlighet till stöttande samtal, näringsrik mat samt stöd och hjälp vidare till andra insatser som finns att tillgå inom kommunen. Stadsmissionshälsan har sedan oktober varit en del av det stöd och den service som Dagverksamheten har kunnat erbjuda. Stadsmissionshälsan tar emot alla målgrupper för olika vårdbehov och rådgivande samtal och bemannas av en sköterska från primärvården (i samarbete med Region Sörmland och Vårdcentralen Åsidan). Det har under 2020 blivit mycket tydligt hur viktigt det är med personalkontinuitet och trygghet i just vårdkontakter för många människor som lever i utsatthet och utanförskap.

Utifrån begränsat antal (max 8 st/tillfälle) i dagverksamheten blev personalen tvungna att neka besökare. Med stöd från Sörmlands Sparbank kunde vi under vintern 20/21 starta upp fältarbete för att nå ut till våra målgrupper utanför våra verksamheter. Med ryggsäckar laddade med kaffe, smörgåsar, hygienartiklar och liknande rörde vi oss runt Nyköpings centrum för att finnas tillgängliga för flera och erbjuda vårt stöd.

6 UTVÄRDERING

6.1 UTVÄRDERING AV PRESTATIONER

Vi utvärderar regelbundet våra prestationer och arbetar kontinuerligt med att utveckla våra mätmetoder för att säkerställa kvalitén i våra verksamheter. Genom Brukarrådet bjuder vi in våra besökare att tycka till och påverka innehållet i våra verksamheter. På så sätt ser vi till att involvera de målgrupper som vi vänder oss till och får möjlighet att ta del av deras reflektioner och behov.

Under pågående pandemi och rådande restriktioner har verksamheterna ställt om rutiner för att kunna möta våra målgrupper. Det har varit av yttersta vikt att våra verksamheter varit fortsatt öppna för att driva vårt arbete vidare och möta de mest utsatta i samhället. Genom samarbete, flexibilitet och god planering lyckades vi med detta med undantag för några dagars stängning i Nyköping.

Likt föregående år har verksamheten Matlaget ökat i medlemsantal, delvis på grund av ökad utsatthet i spåren av pandemin. Genom insamlingar och bra kontakt med våra livsmedelsbutiker har vi kunnat ta emot nya medlemmar trots det ökade trycket.

6.3 LÄRDOMAR

Stadsmissionen genomför löpande förbättringsarbete för att fortsättningsvis kunna möta behovet från våra målgrupper. Vi ser över hur vi kan växa i våra verksamhetsområden, både geografiskt och vad gäller insatser, samt hur vi kan kvalitetssäkra arbetet genom att säkerställa kompetensnivå i personalgruppen. Som en del i detta har vi arbetat vidare med att utveckla våra metoder för att mäta vår effektivitet och våra resultat och ett exempel på det är enkätundersökning riktad till våra medlemmar och besökare.

Enkätundersökningar genomfördes vid två tillfällen under 2020 i samtliga verksamheter. I enkäten har våra besökare, gäster och medlemmar givits möjligheten att tycka till om hur de upplever de insatser som vi genomfört i våra verksamheter. Resultatet av enkätundersökningen har presenterats i de IOP-uppföljningar som ingår i avtalen med Eskilstuna kommun och Nyköpings kommun.

Dessa undersökningar ledde bland annat till renovering av Härbärgets lokaler i Eskilstuna. Efter synpunkter från våra besökare genomförde vi en lättare upprustning av lokalen i samarbete med lokala företag. Det innebar ny färg på väggarna, ny inredning samt skärmar som avdelade sovplatserna. Skärmarna ökar integriteten för våra gäster, något som efterfrågats i tidigare undersökningar.

7 MÄTNING

7.1 DEFINITIONER

Utöver att vi genomför Brukarråd och intervjuer för att ta del av upplevelser, reflektioner och intryck från våra besökare så arbetar vi även med enkätundersökningar och pinstatistik. Där mäter vi framför allt antal, exempelvis antal genomförda samtal, antal övernattningar, antal serverade mål mat och antal matstöd som delas ut i våra verksamheter.

Dessa mätningar jämförs från år till år och ger en tydlig bild av utvecklingen i våra verksamheter. I kombination med enkäter och intervjuer får vi en sammantagen bild av vilka hur våra insatser bidrar till att nå våra mål.